

Sessional Examination, 2026
B.Com 4th Semester
Sub : Labour Laws
BCM4400204MJ

Time : 2 hours

Full Marks : 40

1. Answer the following as directed : 1x4=4

নির্দেশ অনুসৰি তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) The main objective of the Factories Act, 1948 is to ensure —

Factories Act, 1948 ৰ মূল উদ্দেশ্য হৈছে-

(i) Industrial Growth (ii) Maximum Production

ঔদ্যোগিক বৃদ্ধি সৰ্বোচ্চ উৎপাদন

(iii) Health, safety and welfare of workers

শ্ৰমিকৰ স্বাস্থ্য, সুৰক্ষা আৰু কল্যাণ

(iv) Profit Maximisation

লাভ সৰ্বাধিক কৰা

(b) 'Collective labour law deals with the three-way relationship between the employer, employee and union' - True or False.

'সামূহিক শ্ৰম আইনখনে নিয়োগকৰ্তা, কৰ্মচাৰী আৰু সংঘৰ মাজৰ তিনিমুখী সম্পৰ্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰে' - শুদ্ধ নে অশুদ্ধ

(c) When was the Minimum Wages Act, 1948 enforced?

Minimum Wages Act, 1948 কেতিয়া বলবৎ কৰা হৈছিল?

(i) 15th March, 1948

১৫ মাৰ্চ, ১৯৪৮

P.T.O.

(ii) 15 th April, 1948

১৫ এপ্রিল, ১৯৪৮

(iii) 1st April, 1948

১ এপ্রিল, ১৯৪৮

(iv) 30th September, 1948

৩০ ছেপ্টেম্বৰ, ১৯৪৮

(d) What is the present wage ceiling per month for the purpose of the Payment of Wages Act, 1936?

'Payment of Wages Act, 1936' ৰ উদ্দেশ্যে প্রতিমাহে বৰ্তমানৰ মজুৰিৰ সীমা কিমান?

(i) Rs. 24,000

২৪,০০০ টকা

(ii) Rs. 15,000

১৫,০০০ টকা

(iii) Rs. 18,000

১৮,০০০ টকা

(iv) Rs. 20,000

২০,০০০ টকা

2. Write short answers to the following questions : 2x3=6

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ লিখা :

(a) What is meant by labour law?

শ্রম আইন বুলিলে কি বুজা?

(b) Give the meaning of fair wage.

'Fair wage' ৰ অর্থ লিখা।

(c) Write any two objectives of the Payment of Wages Act, 1936.

'Payment of Wages Act, 1936' ৰ যিকোনো দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

3. Answer any two of the following questions : 5x2=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Explain any five provisions with regard to the safety of workers as per the Factories Act, 1948.

Factories Act, 1948 অনুসৰি শ্রমিকৰ সুৰক্ষাৰ সম্পৰ্কে যিকোনো পাঁচটা বিধান ব্যাখ্যা কৰা।

(b) What is an illegal deduction under the Payment of Wages Act, 1936? State any six authorised deductions under the Act. 2+3=5

'Payment of Wages Act, 1936' ৰ অধীনত অবৈধ কৰ্তন

কি?

আইনখনৰ অধীনত যিকোনো ছটা অনুমোদিত কৰ্তন উল্লেখ কৰা।

(c) Explain the two methods for fixing and revising minimum wages.

নূন্যতম মজুৰি নিৰ্ধাৰণ আৰু সংশোধনৰ দুটা পদ্ধতি ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer any two of the following questions : 10x2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss the history and development of labour legislations in India.

ভাৰতত শ্রম আইনসমূহৰ ইতিহাসৰ আৰু বিকাশৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) Discuss the provisions with regard to health of workers

as per the Factories Act, 1948.

Factories Act, 1948 ৰ অনুসৰি শ্ৰমিকৰ স্বাস্থ্যৰ সন্দৰ্ভত
বিধানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(c) Who is an employer as per the Minimum Wages Act,
1948? Discuss the employers' obligations under the Act.

4+6=10

'Minimum Wages Act, 1948' অনুসৰি নিয়োগকৰ্তা কোন হয়?
আইনখনৰ অধীনত নিয়োগকৰ্তাৰ বাধ্যবাধকতাসমূহৰ বিষয়ে
আলোচনা কৰা।

*****